

ASPECTE COMPARATIVE PRIVIND STRUCTURA BILANȚULUI CONFORM SNC VS IFRS

COMPARATIVE ASPECTS REGARDING THE STRUCTURE OF THE BALANCE SHEET ACCORDING TO SNC VS IFRS

Maia BAJAN, dr., conf. univ.,

e-mail: bajan.maia@ase.md

Viorica VDOVICENCO

e-mail: viorica.vdovicenco@gmail.com

Academia de Studii Economice a Moldovei, Republica Moldova

Abstract. *We are the witnesses of the biggest changes in the world, in different areas, including the economic field. Today, we need to be able to adapt ourselves to the requirements of international arena. This also applies to the accounting in the Republic of Moldova. When a lot of foreign investors comes to Moldova, to create here business, appear the need to adapt the financial information, such that it can be understood by a large number of information users.*

This study is based on a analysis of the structure of the accounting balance, elaborate according the National Accounting Standards (NAS) of Republic of Moldova versus the International Financial Reporting Standards (IFRS). The goal of the study is to identify the aim of the study of this two sets of standards. The specific research methods used by the author to achieve the predetermined goal are analysis, synthesis, study of the normative framework, documentation, observation, comparison, selection, grouping.

At the end of the research, the author identified some similarities and differences between the reporting method according to NAS and IFRS. One of the most important differences between the two is that NAS provides a mandatory structure of the accounting balance, while IFRS does not establish a certain structure of it, but only the mandatory elements that must exist in the accounting balance.

Keywords: standard, accounting balance, reporting, liquidity, exigibility, financial situation.

Cod Jel: M40

Introducere.

Lumea contemporană cunoaște pe zi ce trece schimbări care se produc cu o viteză tot mai accelerată. Este practic imposibil ca vreun stat să supraviețuiască în condiții de izolare absolută, fără să stabilească anumite relații, indiferent de natura lor, cu alte țări. Tocmai din acest motiv apare necesitatea adaptării contabilității la realitățile internaționale.

Acesta este și cazul Republicii Moldova (RM) – un stat relativ tânăr, care preia practici și tehnici de la alte state, în vederea propriei dezvoltări. Totodată, Republica Moldova este și ținta investitorilor străini, care vin pentru a-și dezvolta afacerile și a cuceri noi piețe de desfacere. Reieșind din cele expuse, motivul pentru care contabilitatea din Republica Moldova cunoaște noi provocări, și anume adaptarea informației financiare la cerințele internaționale, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de un număr tot mai mare de utilizatori ai informației. În acest context, se conturează tot mai mult necesitatea de a apela nu doar la Standardele Naționale de Contabilitate (SNC) care sunt definatorii strict pentru RM, ci și la Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS).

Scopul prezentei lucrări constă în analiza structurii bilanțului elaborat în baza SNC versus IFRS, studierea elementelor definatorii ale acestuia conform celor două seturi de reglementări, precum

și identificarea și prezentarea asemănarilor și deosebirilor dintre prevederile SNC și IFRS la întocmirea bilanțului.

Metodele de cercetare.

Pentru realizarea scopului prestabilit s-au utilizat metodele de cercetare tradiționale, precum: analiza, sinteza, studiere cadrului normativ, documentarea, observarea, compararea, selectarea, gruparea.

Conținutul de bază.

Situațiile financiare sunt considerate o sursă principală de informație pe care o poate furniza entitatea utilizatorilor interesați. Scopul acestora constă în oferirea informațiilor despre poziția financiară (prin intermediul *bilanțului*) a entității, precum și despre performanța financiară (prin *Situația de profit și pierdere*), în vederea luării unor decizii eficiente.

La nivel național, SNC „Prezentarea situațiilor financiare” reglementează modul de întocmire și conținutul bilanțului, iar la nivel internațional – IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”. Aici putem distinge prima deosebire dintre cele două seturi de reglementări. Dacă SNC „Prezentarea situațiilor financiare” ne oferă un formular în formă tipizată, prestabilit pentru situațiile financiare, pe când IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” nu stabilește expres care este structura obligatorie a bilanțului. Cel din urmă ne oferă doar anumite elemente de bază, care trebuie să se regăsească în mod obligatoriu în conținutul situațiilor financiare. Totuși, ambele standarde prevăd necesitatea divizării elementelor bilanțului în active, capital propriu și datorii.

De menționat este faptul că la baza SNC „Prezentarea situațiilor financiare” a stat Directiva 2013/34/UE, Cadrul general conceptual pentru raportarea financiară, IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” și IAS 7 „Situația fluxurilor de trezorerie”. În acest mod, SNC „Prezentarea situațiilor financiare” este practic o adaptare a Republicii Moldova la realitatea financiar-contabilă a reglementărilor internaționale.

Conform SNC „Prezentarea situațiilor financiare” – bilanțul prezintă poziția financiară a entității și include informații aferente soldurilor existente la data raportării privind activele, capitalul propriu și datoriile entității” [1]. Elementele bilanțului sunt prezentate în figura 1.

Bilanțul	
Activele reprezintă resurse economice identificabile și controlabile de către entitate ce provin din fapte economice trecute din a căror utilizare se așteaptă obținerea unor beneficii economice.	Capitalul propriu este mărimea rămasă în activele entității după scăderea datoriilor.
	Datoriile sunt obligații actuale ale entității provenite din fapte economice trecute a căror stingere contribuie la o reducere a resurselor, purtătoare de beneficii economice
În bilanț totalul activelor este echivalent cu suma totalurilor capitalului propriu și datoriilor	

Figura 1. Elementele bilanțului

Sursa: elaborat de autori în baza [1]

Atât SNC „Prezentarea situațiilor financiare”, cât și în IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” prevăd necesitatea divizării activelor după principiul creșterii lichidității acestora în active imobilizate și active curente.

Active circulante conform SNC „Prezentarea situațiilor financiare”	Active circulante conform IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”
Activele ce se așteaptă să fie consumate în ciclul normal de activitate, vândute sau primite în termen de 12 luni sau care reprezintă numerar	<p>Un activ este considerat a fi circulant dacă întrunește cel puțin una din următoarele condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se așteaptă să fie realizat sau este deținut în vederea vânzării sau consumat în cursul normal al ciclului de exploatare al entității; - este deținut în principal în scopul a fi tranzacționat; - se așteaptă a fi realizat în termen de 12 luni de la data bilanțului; sau - reprezintă numerar sau echivalente de numerar (conform definiției din IAS 7), cu excepția cazului în care este interzisă tranzacționarea sau utilizarea sa pentru a deconta o datorie pentru o perioadă de cel puțin 12 luni de la data bilanțului.

Figura 2. Definirea activelor circulante

Sursa: elaborat de autori în baza [1] și [2]

Toate celelalte active ale entității, care nu întrunesc aceste condiții, sunt catalogate drept active imobilizare. Această prevedere se regăsește atât în SNC ”Prezentarea situațiilor financiare”, cât și în IAS 1, ”Prezentarea situațiilor financiare”.

Datoriile, la rândul lor, sunt divizate după principiul creșterii exigibilității acestora - în datorii pe termen lung și datorii curente. SNC „Prezentarea situațiilor financiare” definește datoriile curente drept „datorii ce se așteaptă să fie achitate sau decontate în termen de 12 luni din data raportării” [1], iar toate celelalte datorii, care nu întrunesc această condiție sunt considerate datorii pe termen lung.

IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” de asemenea prevede divizarea datoriilor în datorii curente și datorii pe termen lung, în baza aceluiași principiu. Criteriile în baza cărora o datorie este clasificată drept datorie curentă sunt [2]:

- se așteaptă să fie decontată în cursul normal al ciclului de exploatare al entității;
- deținută în primul rând în scopul de a fi tranzacționată;
- exigibilă în termen de 12 luni după data bilanțului; sau
- entitatea nu are un drept necondiționat de a amâna decontarea datoriei pentru cel puțin 12 luni după data bilanțului.

Dacă nici unul din aceste criterii nu este valabil, atunci datoria este considerată a fi datorie pe termen lung.

În anexa la SNC „Prezentarea situațiilor financiare” regăsim setul de Situații Financiare, unde este prezentată și structura bilanțului și bilanțului prescurtat. Astfel, capitolele obligatorii în bilanț sunt prezentate în figura 3.

Deși IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” nu oferă o structură prestabilită a bilanțului, însă în standard sunt enumerate elementele obligatorii care trebuie să fie reflectate în bilanț.

Active	Pasive
A. Active immobilizate	C. Capitalul propriu
B. Active circulante	D. Datorii pe termen lung
	E. Datorii curente
	F. Provizioane
Total active	Total pasive

Figura 3. Structura bilanțului conform SNC

Sursa: elaborat de autori în baza [1]

Totodată, bilanțul trebuie să conțină și următoarele valori:

- totalul activelor clasificate drept deținute în vederea vânzării și active incluse în grupurile destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării în conformitate cu IFRS 5 „Active immobilizate deținute în vederea vânzării și activități întrerupte”; și
- datoriile incluse în grupurile destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării în conformitate cu IFRS 5 „Active immobilizate deținute în vederea vânzării și activități întrerupte”.

IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” prevede prezentarea poziției financiare a entității a subclasificărilor elementelor generale [2], precum:

- elementele de imobilizări corporale sunt clasificate pe clase, în conformitate cu IAS 16 „Imobilizări corporale”;
- creanțele sunt dezagregate în conturi de creanțe de la clienții comerciali, creanțe de la părți afiliate, plăți efectuate în avans și alte sume;
- stocurile sunt subclasificate, conform IAS 2 „Stocuri”, în categorii precum marfă, materii prime și materiale, producție în curs de execuție și produse finite;
- provizioanele sunt clasificate în provizioane pentru beneficiile angajaților și alte elemente;
- capitalurile proprii și rezervele sunt subclasificate în capital vărsat, prime de emisiune și rezerve.”

De asemenea, IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, prevede că entitatea poate prezenta în bilanț oricare alte elemente care ar permite o mai bună înțelegere a poziției financiare.

Concluzii.

Între prevederile celor două standarde analizate, observăm o multitudine de asemănări. Este un lucru firesc, având în vedere că la baza elaborării SNC „Prezentarea situațiilor financiare” a stat anume IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”. Elementele obligatorii prevăzute în bilanț conform IAS 1, se regăsesc în mare parte și în formularul Situațiilor Financiare anexate la SNC „Prezentarea situațiilor financiare”.

Totodată, observăm că între cele două standarde se conturează și diferențe esențiale. Dacă SNC ne oferă un formular prestabilit, o structură concretă a Situațiilor financiare și, respectiv, a bilanțului, atunci IAS 1 nu prevede o astfel de structură exactă, ci doar elemente-rânduri care trebuie să se regăsească în cadrul bilanțului în mod obligatoriu. În acest mod, putem spune că IAS 1 oferă mai multă libertate în structurarea bilanțului, comparativ cu SNC „Prezentarea Situațiilor financiare”.

Cu toate acestea, asemănările dintre cele două standarde crează condiții favorabile contabililor din Republica Moldova, care pregătesc Situațiile financiare și conform reglementărilor internaționale.

Acestea înlesnesc trecerea de la un standard la altul, și raportarea conform IFRS nu mai pare a fi o provocare fără soluții.

Referințe bibliografice:

1. Standardul Național de Contabilitate „Prezentarea situațiilor financiare”. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117850&lang=ro
2. Standardul Internațional de Contabilitate (IAS) 1 „Prezentarea situațiilor financiare”. Disponibil: <https://www.mf.gov.md/ro/content/standardele-interna%C8%9Bionale-de-raportare-financiar%C4%83-2017-red-book>
3. Nedeița, A. Aspecte generale privind aplicarea IFRS pe teritoriul Republicii Moldova. În: Contabilitate și audit, 2019, nr. 6, pag.18-22.
4. Nedeița A., Noile formate de situații financiare: conținutul de bază și interconexiunea cu conturile contabile. În: Contabilitate și audit, 2021, nr. 2, pag. 84-99.
5. Țurcanu, V., Golocialova I. Raportarea financiară conform standardelor internaționale. Chișinău, 2015.
6. Contabilitatea întreprinderii: Manual. Grigoroii L., Lazari L., ș.a. - Ed. a 3-a. Chișinău: Cartier, 2020.